

FIȘA DISCIPLINEI

*Introducere în istorie veche universală,
anul universitar 2022-2023*

1. Date despre program

1.1	Instituția de învățământ superior	Universitatea din Pitești
1.2	Facultatea	Teologie, Litere, Istorie și Arte
1.3	Departamentul	Limbă și literatură, Istorie și Arte
1.4	Domeniul de studii	Socio-Umane/Istorie
1.5	Ciclul de studii	Licență
1.6	Programul de studiu / calificarea	Zi/Istorie

2. Date despre disciplină

2.1	Denumirea disciplinei					Introducere în istorie veche universală					
2.2	Titularul activităților de curs					Conf. univ. dr. Constantin Bărbulescu Conf. univ. dr. Florian Matei_Popescu					
2.3	Titularul activităților de seminar / laborator					Asist. univ. drd. Ovidiu Udrescu					
2.4	Anul de studii	I	2.5	Semestrul	1	2.6	Tipul de evaluare	Examen	2.7	Regimul disciplinei	Obl.

3. Timpul total estimat

3.1	Număr de ore pe săptămână	6	3.2	din care curs	4	3.3	S / L / P	2
3.4	Total ore din planul de învăț.	84	3.5	din care curs	56	3.6	S / L / P	28
Distribuția fondului de timp alocat studiului individual								ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și notițe								84
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren								30
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii, eseuri								38
Tutorat								12
Examinări								8
Alte activități								3
3.7	Total ore studiu individual	175						
3.8	Total ore pe semestru	84						
3.9	Număr de credite	7						

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1	De curriculum	-
4.2	De competențe	-

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1	De desfășurare a cursului	❖ dotare a sălii de curs cu videoproiector, hărți istorice;
5.2	De desfășurare a	❖ dotarea cu ediții de izvoare documentare și narative; hărți

	laboratorului	istorice; dicționare și enciclopedii de specialitate.
--	---------------	---

6. Competențe specifice vizate

Competențe profesionale	CT.1 Profesionale ❖ Formarea deprinderii de utiliza sursele istorice documentare și narative în analiza evenimentelor, fenomenelor și proceselor istorice specifice istoriei vechi univiersale ❖ Formarea și consolidarea spiritului critic și utilizarea acestuia în cadrul activității științifice.
Competențe transversale	CT2: transversale ❖ Promovarea valorilor istorice, culturale și spirituale ale Orientului Antic și ale civilizației greco-romane ❖ Descoperirea și însușirea de metode și tehnici eficiente de învățare și cercetare ❖ Manifestarea de atitudini pozitive și responsabile față de domeniul științific.

7. Obiectivele disciplinei

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Familiarizarea studenților cu noțiuni și concepte istorice specifice Orientului Antic și civilizației greco-romane
7.2 Obiectivele specifice	<u>A. Obiective cognitive</u> ❖ Să identifice limitele cronologice și principalele trăsături specifice ale marilor civilizații ale antichității; ❖ Să-și însușească și să utilizeze adecvat noțiuni și concepte istorice; ❖ Să utilizeze edițiile de surse documentare și narative; ❖ Să realizeze analize punctuale și studii de caz pe baza materialelor documentare și istoriografice; <u>B. Obiective procedurale</u> ❖ Expunerea, explicația, demonstrația, exercițiul, activitatea independentă, autoevaluarea, interevaluarea; ❖ 2. Brainstormingul, problematizarea, analogia, comparația; ❖ 3. Activitate individuală, frontală, pe grupe. <u>C. Obiective atitudinale</u> ❖ Înțelegerea importanței evenimentelor și fenomenelor ce au marcat evoluția istorică a umanității în antichitate; ❖ Cooperarea în echipe de lucru pentru rezolvarea diferitelor sarcini de învățare; ❖ Utilizarea unor metode specifice de elaborare a unui plan de dezvoltare personală și profesională

8. Conținuturi

8.1. Curs		Nr. ore	Metode de predare	Observații Resurse folosite
1	ORIENTUL ANTIC: 1. Cadru geografic. Populații ale Orientului antic.	2	prelegerea dezbateri	Prezentări în power-point
2	EGIPTUL ANTIC (mileniul IV a. Chr. – 525 a. Chr.). 1. Cadru geografic. 2. Izvoare	6	problematizarea, analogia și comparația,	pentru stimularea exercițiului

	3. Religia (cosmogonia, mitul lui Issis și Osiris, pantheonul egiptean, reforma religioasă a lui Amenofis al IV-lea). 4. Scrierea. 5. Cultura. 6. Arta (piramidele, templele, pictura, basorelieful). 7. Evoluția politică (Regatul Vechi și unificarea văii Nilului, Regatul de Mijloc, Regatul Nou). 8. Expansiunea politică și militară a Egiptului. Cucerirea asiriană și cucerirea persană.		analiza critică a surselor istorice	reflectiv; folosirea hărților istorice; lecturi și comentarii pe baza izvoarelor
3	MESOPOTAMIA ANTICĂ 1. Cadru geografic. 2. Izvoare. 3. Religia (cosmogonia, Ghilgameș). 4. Scrierea. 5. Cultura. 6. Arta. 7. Sumerul. 8. Akadul. 9. Babilonul. 10. Asiria. 11. Regatul Noului Babilon. Populații ale Mesopotamiei antice (guttii, amoriții, kasiții, arameii, popoarele mării).	6		
4	HITITIȚII: CULTURĂ ȘI CIVILIZAȚII 1. Cadru geografic. 2. Populația. 3. Religia și arta. 4. Scrierea. 5. Evoluția politică a regatului hittit: Regatul Vechi, Regatul Mijlociu, Regatul Nou. 6. Invazia popoarelor mării și prăbușirea regatului hittit.	2		
5	INDIA 1. Cadru geografic. 2. Religia. 3. Cultura și civilizația. 4. Regatele ariene. 5. Cucerirea ahemenidă și macedoneană.	2		
6	CHINA 1. Cadru geografic și populația. 2. Cultura și civilizația chineză. 3. Religia chineză. Preistoria Chinei.	2		
7	PERSIA 1. Cadru geografic. 2. Religia. 3. Cultura și civilizația. 4. Regatul med. 5. Regatul persan al Ahemenizilor. 6. Expansiunea politică și militară. Organizare administrativă. Cucerirea macedoneană..	2		
8	FENICIA 1. Cadru geografic și populația. 2. Evoluția politică. 3. Cultura și civilizația. URARTU 1. Cadru geografic. 2. Cultura și civilizația: religie, artă. Regatul Urartu evoluție politică	2		

9	EVREII 1. Cadru geografic. 2. Izvoare și origini. 3. Religia. 4. Regatul Israel: David și Solomon. 5. Regatele Israel și Iuda. Cucerirea asiriană, neobabiloniană, persană.	4		
10	Originile civilizației grecești. 1. Cadru geografic. 2. Populații. 3. Iliada și Odiseea. CRETA ȘI MICENE 1. Cadru geografic. 2. Populația. 3. Creta minoică. 4. Civilizația miceniană. Războiul troian.	2		
11	Cultura greacă în epocile arhaică și clasică. 1. Artă. Literatură. Arhitectură. Știință. Mitologia și religia Greciei antice Cultura elenistică. 1. Artă. Literatură. Arhitectură. Științe	2		
12	Cetatea greacă: instituții, organizare, evoluție. Marea colonizare greacă.	2	prelegerea dezbaterea problematizarea, analogia și comparația, analiza critică a surselor istorice Prelegerea, sistematizarea, analiza critică a izvoarelor istorice - prelegerea dezbaterea problematizarea	Folosirea hărților istorice; lecturi și comentarii pe baza izvoarelor
13	De la democrație la oligarhie și tiranie în Atena. Forme de guvernământ . Între „Politica” lui Aristotel și „Republica” lui Platon.	2		
14	Războaiele greco-persane. De la democrația ateniană la războiul peloponesiac.	2		
15	Imperiul macedonean. 1. Regatul Macedoniei sub Filip al II-lea. 2. Alexandru Macedon.	2		
16	Regatele elenistice: 1. Regatul Seleucid. 2. Regatul Antigonizilor. 3. Regatul Ptolemeilor. Bactria.	2		
17	Roma în perioada regalității.	2		
18	Instituțiile Romei republicane. Războaiele punice	2		
19	Primul Triumvirat și dictatura lui Caesar	2		
20	Octavian Augustus - de la Principat la Imperiu. 1. Instituții. 2. Organizare. 3. Provinciile. Împărați	4		
21	Dominatul. Reformele lui Dioclețian și Constantin cel Mare	2		
22	Căderea Imperiului Roman de Apus. Căderea Imperiului Roman de Apus.	2		
Bibliografie: ISTORIA ORIENTULUI ANTIC 1. Constantin Daniel – Civilizația Egiptului antic, București, 1976. 2. <i>Idem</i> – Cultura spirituală a Egiptului antic, București, 3. <i>Idem</i> – Civilizația asiro-babiloniană, București, 1981. 4. <i>Idem</i> – Scripta Aramaica, București, 1980. 5. <i>Idem</i> – Civilizația sumeriană, București, 1983. 6. <i>Idem</i> – Civilizația feniciană, București, 1979. 7. <i>Idem</i> – Pe urmele vechilor civilizații, București, 1987. 8. <i>Idem</i> – Arta egipteană si civilizatiile mediteraneene. Bucuresti. 1980.				

9. P. Montet – *Géographie de l'Égypte ancienne*, I-II, Paris, 1957-61.
10. D. E. Derry – *The Dynastic Race in Egypt*, în JEA, 42, 1956, p. 80-85.
11. A. F. Hassan – *The Origin of the Egyptian Civilization: A Working Model*, în ASAE, 65, 1983, p. 135-148.
12. A. Gardiner – *Egypt of the Pharaohs. An Introduction*, Oxford, 1961, p. 46-71.
13. M. A. Hoffman – *Egypt before the Pharaohs*, Londra, 1979.
14. Fr. Daumas – *La civilisation de l'Égypte pharaonique*, Paris, 1965.
15. N. Grimal – *Histoire de l'Égypte ancienne*, Paris, 1988.
16. Claire Lalouette – *Civilizația Egiptului antic*, vol. 1-2, București, 1988.
17. V. I. Avdiev – *Istoria Orientului antic*, București, 1958.
18. Ligia Bârză – *Orientul antic*, București, 1999.
19. Victor Kernbach – *Miturile esențiale*, București, 1978.
20. Jean Deshayes – *Civilizația vechiului Orient*, vol. 1-2, București, 1976.
21. Sabatino Moscati – *Vechi imperii ale Orientului*, București,
22. Etienne Drioton, Pierre du Bourguet – *Arta faraonilor*, vol. 1-2, București, 1972.
23. **Civilizația și filosofia indiană în texte și studii*, București, 1976.
24. Jean-Marie Casal – *Civilizația Indusului și enigmele ei*, București, 1978.
25. Ovidiu Drâmbă – *Istoria culturii și civilizației*, vol. 1-2, București, 2000; (pentru India și China).
26. *Ahmed Osman – *Străinul din Valea Regilor*, Oradea, 1993.
27. Fustel de Coulanges – *Cetatea antică*, vol. 1-2, București, 1985.
28. Mircea Eliade – *Istoria ideilor și credințelor religioase*, vol. 1-3, București.
29. Larousse – *Dicționar de civilizație egipteană*, București, 2001.
30. Larousse – *Istoria universală*, vol I, București, 2006
31. Larousse – *Istoria artei*, București, 2006
32. Andre Parrot – *Aventura arheologică*, București, 1981.
33. Guy Rachet – *Universul arheologiei*, vol. 1-2, București, 1977.
34. James George Frazer – *Creanga de aur*, vol. I-V, București, 1980.
35. *** *Cartea egipteană a morților*, Arad, 1993.
36. Vojtech Zamarovskii – *Din tainele Imperiului Hitit*, Iași, 1980.
37. G. W. F. Hegel – *Prelegeri de filosofie a istoriei*, București, 1997.
38. *Istoria Universală*, vol. I, București, 1959.
39. A. Brentjes – *Civilizația veche a Iranului*.
40. *Cambridge Ancient History. III. The Assyrian Empire*, Cambridge, 1970.
41. G. Contenau – *La Civilisation des Hittites et des Mitanniens*, Paris, 1934.
42. L. Delaporte – *Les Hittites*, Paris, 1936.
43. R. Ghirshman – *La Perse Antique*, Paris, 1956.
44. S. N. Kramer – *Istoria începe în Sumer*, București, 1962.
45. Fr. Matz – *Creta, Micene, Troia*, București, 1969.
46. A. Moret – *Histoire de l'Orient*, I-II, Paris, 1936-1941.
47. S. Moscati – *Lumea fenicienilor*, București, 1975.
48. Idem – *Vechile civilizații semite*, București, 1975.
49. M. Riemschneider – *Lumea hitiților*, București, 1967.
50. V. S. Sergheev – *Istoria Greciei antice*, București, 1951.
51. A. M. Snodgrass – *Grecia epocii întunecate*, București, 1994.
52. N. Platon – *Civilizația egeeană*, București, 1988.
53. A. Parrot – *Archeologie mesopotamienne*, vol. I-II, Paris, 1946-63.
54. G. Roux – *La Mesopotamie*, Paris, 1985.
55. A. Rutkowski – *Arta egeeană*, București, 1980
56. Gordon Childe, *De la preistorie la istorie*, București, 1967.
57. ****Ägypten. Die Welt der Pharaonen*, Könenmann, Germany, 2004

ISTORIA GRECIEI

1. Herodot, *Istoriei*
2. Homer, *Iliada și Odiseea*
3. Thukydides, *Istoria războiului peloponesiac*
4. Polybius, *Istoriei*
5. Arrianus, *Expediția lui Alexandru Macedon*
6. Xenofon, *Anabasis*
7. LAROUSSE. *Dicționar de civilizație greacă*, București, 1998
8. Zoe Petre, *Civilizația greacă și originile democrației*, vol. 1-2, București, 1993
9. Heinrich Schliemann, *Pe urmele lui Homer*, vol. 1-2, București, 1979
10. Fustel de Coulange, *Cetatea antică*, vol. 1-2, București, 1984
11. Adelina Paitkowscki, *O istorie a Greciei antice*, București, 1988
12. Francois Chamoux, *Civilizația greacă*, București, 1985
13. Idem, *Civilizația elenistică*, vol. 1-2, București, 1985
14. John Boardman, *Grecii de peste mări*, București, 1988
15. Jean-Pierre Nernant, *Omul grec*, București, 2001
16. Idem, *Mit și religie în Grecia antică*, vol. 1-2, București, 1995
17. V. Struve, D. Kalistov, *Grecia antică*, București, 1958
18. Pierre Leveque, *Aventura greacă*, vol. 1-2, București, 1987
19. N. A. Kun, *Legende și miturile Greciei antice*, București, 1958
20. Jean Defrades, *Literatura elină*, București, 1960
21. A. M. Snodgrass, *Grecia epocii întunecate*, București, 1994
22. Al. Suceveanu, *Alexandru cel Mare*, București, 1993
23. Finley, *Viața de fiecare zi în Creta lui Minos*, București, 1977
24. Idem, *Viața de toate zilele în Grecia secolului lui Pericle*, București, 1976
25. U. Wilken, *Alexandre le Grand*, Paris, 1933
26. Fr. Matz, *Creta, Micene, Troia*, București, 1969.
27. M. Gramatopol, *Civilizația elenistică*, București, 1974
28. J. B. Bury, Russell Meiggs, *Istoria Greciei*, București, 2006
29. LAROUSSE. *Istoria Universală*, vol. I, București, 2005, p. 301-442

ISTORIA ROMEI

1. P. Vergilius Maro, *Eneida*, București, 2000
2. Titus Livius, *De la fondarea Romei*
3. Caesar, *Războiul galic. Războiul civil*
4. Ammianus Marcellinus, *Istoria romană*
5. Cassius Dio, *Istoria romană*, vol. 1-3
6. *Istoria Augusta*
7. Suetonius, *Viețile celor doisprezece caesari*
8. LAROUSSE. *Dicționar de civilizație romană*, București, 2000
9. Manfred Clauss, *Împărați romani*, București, 2001
10. Eugen Cizek, *Istoria literaturii latine*, vol. I-II, București, 2003
11. Idem, *Secvența romană*, București, 1986
12. Theodor Mommsen, *Istoria Romană*, vol. 1-3, București, 1988
13. Georges Dumezil, *Căsătorii indo-europene și cincisprezece chestiuni romane*, București, 2002
14. Idem, *Zei suverani ai indo-europenilor*, București, 1997
15. Raymond Bloch, Jean Cousin, *Roma și destinul ei*, vol. 1-2, București, 1985
16. Michael Crawford, *Roma republicană*, București, 1997
17. Richard Brilliant, *Arta romană de la Republică la Constantin*, București, 1979
18. Adrian Husar, *Gesta Deorum Per Romanos*, Cluj, 1999
19. Dumitru Tudor, *Figuri de împărați romani*, vol. 1-2, București, 1974
20. Flavius Eutropius, *Breviarum Ab Urbe Condita*, București, 1997
21. Robert Turcan, *Culte orientale în lumea romană*, București, 1998

22. Henri-Irenee Marou, *Sfântul Augustin și sfârșitul culturii antice*, București, 1997
23. Pierre Grimal, *Civilizația romană*, vol. 1-2, București, 1973
24. P. Petit, *La paix romaine*, Paris, 1967
25. Raimond Bloch, *Etruscii*, București, 1966
26. I. Barnea, O. Iliescu, *Constantin cel Mare*, București, 1982
27. R. Ettienne, *Viața cotidiană la Pompei*, București, 1970
28. N. Hannestandt, *Monumente publice ale artei romane*, vol. 1-2, București, 1989
29. A. Piganiol, *Histoire de Rome*, Paris, 1939
30. Ioan Petru Culianu, *Religie și Putere*, București, 1996
31. N. Mașkin, *Istoria Romei antice*, București, 1951
32. E. Albertini, *L'empire romain*, Paris, 1929
33. E. Cavaignac, *La Paix romaine*, Paris, 1928
34. L. Homo, *L'empire romain*, Paris, 1925
35. Fl. Bohâlțea, C. Olariu, *Instituții romane*, București, 2000
36. LAROUSSE. Istoria Universală, vol. I, București, 2005, p. 301-753
37. M. Cary, H. H. Scullard, *Istoria Romei. Până la domnia lui Constantin.*, București, 2008
38. Ronald Syme, *Revoluția romană*, București, 2010
39. Edward Champlin, *Nero*, București, 2006
40. Anthony A. Barrett, *Caligula*, București, 2008
41. Julian Benett, *Traian*, București, 2006
42. Anthony R. Birley, *Hadrian*, București, 2007
43. Charles Matson Odahl, *Constantin și imperiul creștin*, București, 2006

8.2. Aplicații: Seminar / Laborator / Teme de casă		Nr. ore	Metode de predare	Observații Resurse folosite
1	Pantheonul egiptean. Statul egiptean. Instituții și organizare.	1	problematizarea sistematizarea dezbaterea	
2	Apariția primelor orașe-stat. Sumerul. Cultura și civilizația mesopotamiană (scrierea, limba, arta).	1		
3	Invăzia popoarelor mării. Ultimul val indo-european.	1		
4	Expansiunea militară și politică a regatului Persiei. Religia. Reformele lui Zarathustra	1		
5	Originile statului Israel. Regatul Israelului în timpul regilor David și Solomon.	1		
6	Literatura și științele în Grecia clasică. Arhitectura și urbanismul în epoca elenistică	2		
7	Regimul oligarhic la Atena. Destrămarea Ligii de la Delos. Cei 30 de tirani și restaurarea democrației la Atena.	1	problematizarea sistematizarea dezbaterea	
8	Tirania în Grecia și Asia Mică în sec. IV a. Chr.	2	problematizarea sistematizarea dezbaterea	
9	Aventura maritimă romană 268-133 a. Chr.	6	problematizarea sistematizarea dezbaterea	
10	Roma între 220-129 a. Chr.- cuceririle orientale	2	problematizarea sistematizarea dezbaterea	
11	Octavian și instaurarea Principatului. Instituții și organizare	2	problematizarea sistematizarea dezbaterea	
12	Anarhia militară - cauze și desfășurare	4	problematizarea sistematizarea dezbaterea	
13	Religia romană. Cultul împăratului	2	problematizarea	

			sistematizarea dezbaterea	
14	Dinastia Constantiniană. Dinastia Valentiniană	2	problematizarea sistematizarea dezbaterea	

Bibliografie:

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori din domeniul aferent programului

- ❖ corectitudinea și acuratețea folosirii conceptelor și teoriilor pedagogice însușite la nivelul disciplinei – vor satisface așteptările reprezentanților comunității;
- ❖ competențele procedurale și atitudinale ce vor fi achiziționate la nivelul disciplinei – vor satisface așteptările reprezentanților asociațiilor profesionale și angajatorilor din domeniul învățământului gimnazial și liceal.

10. Evaluare:

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Calitatea și coerența tratării celor 2 subiecte abordabile în sistem sistem explicativ-argumentativ	Evaluare finală (examen oral)	50%
10.5 Seminar / Laborator / Tema de casă	Analiza produselor, a intervențiilor studentului în activitățile de seminar și a evaluărilor periodice. Realizarea unui referat științific, pentru elaborarea căruia se vor folosi cel puțin 7 surse bibliografice: 3 izvoare istorice și 4 lucrări generale și speciale	Activitate la seminar Referat Evaluare parțială (orală)	10% 10% 30%
10.6 Standard minim de performanță	Cunoștințe care dovedesc parcurgerea materiei, dar fără a demonstra abilități, priceperi sau deprinderi de lucru individual.		
10.7 Standard maxim de performanță	Însușirea cunoștințelor care dovedesc parcurgerea materiei; Formarea abilităților, priceperilor și deprinderilor de a obține informația, a o prelucra, de a ajunge la o perspectivă personală asupra problematicei; Capacitatea de a argumenta și de a elabora un material cu caracter științific.		

Data completării 27 septembrie 2022	Titular de curs:	Titular de seminar:	Data aprobării în Consiliul departamentului, ... septembrie 2022	Director de departament, (prestator)	Director de departament, (beneficiar)
---	---------------------	------------------------	---	--	---